

Vtorek, četrtek in soboto izhaja in velja v Mariboru brez pošiljanja na dom

za vse leto 8 g. — k.
pol leta 4 „ — „
četr „ 2 „ 20 „

Po pošti:

za vse leto 10 g. — k.
pol leta 5 „ — „
četr „ 2 „ 60 „

SLOVENSKI NAROD.

Vredništvo in opravišstvo je na stolnem trgu (Domplatz) hiš. št. 179.

Rokopisi se ne vračajo, dopisi naj se blagovoljno frankujejo.

Oznani:

Za navadno tristopno vrsto se plačuje:
6 kr. če se tiska 1krat,
5 „ „ „ 2krat,
4 „ „ „ 3krat,
veče pismenke se plačujejo po prostoru.

Za vsak tisek je plačati kolek (štampelj) za 30 kr.

Slovenci in državni zbor.

III.

Zlat križec, redovna krona, ali kar je enacega za gospoda Tinti-ja barona! Vse privoščimo Tinti-ju baronu, samo, da bi blagovolil kaj znati, da bi našega slovenskega naroda poslance iz tega državnega zbora ven, domú med vrli narod slovenski spravil! Iz tega zbora, kjer se je za pravo slovanstva vselej imelo le posmah, kjer je za naše pohlevne želje ni storilo ni „kar je za nohtom črnega“, kjer je Slovence smel smešiti Giskra, Hasner, Kuranda, Šindler, Klun itd.

Ali vemo in bridko obžalujemo, da bi Tinti težko delo imel. Nočemo in ne moremo verjeti, da je edini vzrok ostanka v takem zboru ta, katerega slovanški list („Politik“) izreka enakim Poljakom nasproti, da „je prijetnejše karneval praznovati na državne stroške na Dunaju, kakor domá, kjer javno mnenje mrzlo gleda na poslanstvo.“ Čujemo iz Ljubljane, iz Dunaja in od drugod, da imajo slovenski poslanci (ne zdatne vzroke, pač pa) izgovore, na katere slabo oprti ostanejo na svojih klopéh kljubu memorandu prejšnje ministerske večine, kljubu zdajnjemu ministerstvu; kljubu izidu adresne debate, kljubu javnemu mnenju, kljubu pozivom sorodnih slovanskih bratov, kljubu nekdanji politični zvezi s Tirolci, kljubu dveletni skušnji, kljubu temu, da jim je celó prejšnja manjšina ministrov s pratom pot pokazala, kakó pripomorejo vreči zdajno za avstrijsko Slovanstvo, torej za naš narod pogubonosno sistemo! Oni ostanejo!

Opirajo se na tisti narod, ki je najslabši med Slovani, in za slovanstvo najškodljivejši: na Poljake. Kakoršna politika, taka njena podpora. Kdo Poljakov ne pozna? Pogledimo na univerze velikih mest; že mladina vseh slovanskih narodov se tu brati, se spoznavati želí, se zbira, čuti da je mladika enega velikega debila slovanskega. Kteri oddelek velike slovanske rodovine ni skoro nikjeri zastopan, kjer se govori o Slovanstvu, to je poljska mladina. Pogledimo v tabor naših nasprotnikov. Neme, Anglež, Francoz, vsak kdor se slovanske prihodnosti boji, je prijatelj velikopoljskih sanj, katere edini navdihujejo tudi te Poljake, po katerih slovenski državni poslanci svojo brezprogramno politiko

obračajo. Samo ena stranka je med gališkimi Poljaki, ktera ima razumno naše simpatije, stranka poljskih demokratov, kateri edini imajo še nekaj slovanstva v sebi. Ta pa ni in noče biti zastopana v državnem zboru. In še ta ni v svojem programu prostora imela za naš narodni program, kateri je zedinjena Slovenija. Edini Čehi so v svojem narodnem časopistvo naš program priznali in zagovarjali. Kdor tega ne vé, kdor meni, da smo v protislovju z državno pravo zagovarjajočimi Čehi, ta kaže le, da ni, razen dunajskih, nobenih listov bral.

Odvisnost od Poljakov, katero so si zastopniki našega naroda prostovoljno naložili, gre tako daleč, da vsled vseh sporočil ne nameravajo staviti, kakor zdaj niso stavili na dnevni red tisti program, ki ga je narod naš odobril. Temuč oni bodo baje (bog ve kedar) stavili „poljski podobno resolucijo“ in to celó z drugo nepoljsko opozicijo vred. Da ima slovenski narod kot narod z mešano Bukovino eden in isti cilj, tega dokaza nam se ve da niso dali. „Ako se bo Poljakom kaj posebnega dalo, pojde tudi vsa ta opozicija.“ Torej potlej še le, če jim se bo kaj posebnega dalo, nam pa ne. Je li to politika možev? Ali ne spominja to na otroke, katerim mati jabelka delí, in se eden kremži in joka potlej, če je ta ali oni večje jabelko dobil?

Če ravno „za kulise“ ne gledamo, vendar vidimo, da poljska resolucija zdaj dunajskim vladnim modrijanom veliko preglavico dela. Že se čuje, da vsega, kar Poljaki, v svoji resoluciji zahtevajo dunajski gospodje ne bodo dovolili, temuč da jih mislijo z malim zadovoljiti, da jim mislijo le minimum njih tirjatev dati. Ako se tako zgodi, bodo Poljaki ali svoje večno koristolovje poslušaje ostali, ali pa po javnem mnenju v Galiciji prisiljeni oditi. Slovenci menda potem vendar ne bodo sami sedeli, temuč tudi iti morali, ako ne bodo hoteli, da se jim vsakdo smeje. Šli pa bodo potlej po vsem očitno bolj zato, ker se Poljakom njih želje niso spolnile, nego za to, ker ni zadovoljen narod slovenski. Je-li pač to na čast slovenskemu narodu, ki šteje poldrugi milijon, ki hoče živeti, in ki ima mlado moč življenja?

Dopisi.

Iz Celja, 4. februarja [Izv. dop.] Celjani tirajo samo veliko politiko à la Dunaj, Praga in Lvov ter zraven tega pozabljajo, kar jim je bliže, krajno politiko. Od tod prihaja da je morala naše avtonomno mesto, ki ima lasten občinski statut, c. k. namestnija siliti, naj odtok (kanale) očedi in očisti. Celó mesto je prepreženo z rimskimi kanali, kateri so seženj visoko zidani, pa niže postavljeni nego je struga Savine. Zato se morejo tem menj ocejati in odtakati, ker so na več krajih pri različnih zidanjah z podložnim zidovjem pretrgani. Celjsko občinsko zastopništvo se dozda ni niti potrudilo, da bi se ti kanali, kje so in kam držé, poskalo. Pač pa nekteri hišni posestniki napeljejo svoje grebenične jame v najbližnje rimske kanale, od koder kloaka, ker nima odtakanja, svoje mefitične dišave razširja. To edino je krivo, da je v Celji nezdravo živeti. Od tod izvira, da od leta do leta več ljudi umrje, nego je rojenih, kakor je bilo iz ondan v graški „Tagespost“ uradno naznanjenih statističnih dat razvidno. Po ravno dokončanem štenji ljudi ima Celje, s tujci vred, pa brez c. k. vojakov, 4200 duš. Slabi policijski skrbi za občno zdravo stanje je tudi pripisavati, da v Celji skoro vsako leto kakšna kužna bolezen nastane kakor: kolera, vročinska bolezen, griža, in enake bolezni.

Bolj skrbni kakor za sanitarno policijo, so udje tukajšnjega ustavnega društva, ki je ravno to kar občinski zastop, za državno policijo, katero v roko dobiti si je minister Giskra toliko prizadel. Ker je „verfassungsverein“ prošil, sklenilo je mestno zastopništvo, da se mora učitelj verstva na naši glavni šoli predstaviti. Pred tremi leti so Celjani tirjali, ali so vsaj tirjati hoteli, da bi se dva svetovalska sekretérja, ki sta si dovolila drugo politično misel imeti, kakor jo imajo celjski meščani, iz Celja odpravila. Tudi prestavljenje tukajšnjega okrajnega glavarja, in enega okrajnega komisarja so baje Celjanje sprožili. Uradniki so torej veseli bili slišati, da se v Mariboru namerava napraviti okrožna sodnija. Torej bodo vsi uradniki tukajšnje okrožne sodnije, razen prvosednika in enega svetovalca, ktera sta Kranjca, in razen svetovalca više sodnije, ki je že 40 let v službi in bode torej kmalu penzioniran, dalje razen treh adjunktov, ki so rojeni Celjani — vsi

Listek.

Nenadno!

(Poljski spisal Edvard Dulski, poslovenil L. G. Podgoričan.)
(Dalje.)

Zgodnejše, nego navadno, zbudil se je pan Josip in se skrbnim očesom pogledal tija kaje, kamor je bil zvečer postavil sabljo; vzel jo je v roke, nekolikrat otrl in ogledal, s palcem poskusil ostrino in ali bodnica nij skrivljena; z držajem v roci se je vstopil tako, kakor se vstopljejo na dvoboj, — in jame sukati sabljo, kakor je sukal jo v borišnici. Poskušal je vsekati, zbsti, odbiti, napasti in kako bi glavo odmahnil sovražniku. Izborna je bila poskušnja. Še enkrat se je zaljubljeno ozrl v sabljo, mahnil z njo po zruci, otrl ročaj je in vtaknil jo v nožnico. — Potlej vzame še samokres v roko, ali mu posodi novce za obvezke in zdravnika — saj se vendar-le utegne pripetiti, da pride ranjen z borišča, in kdo zná, ali malo ali zeló, ne mara mu celó odrežó kak ud, vedi ga bog, kako in kaj bode. Tega se je strupensko bal.

„Mrzljak! . . .“ — mislil je natiroma, a ona! . . . Oh! ko bi le še enkrat videl jo! . . . Ko bi le nekoliko trenotij mogel gledati vá-njo! . . . Z njenim pogledom bi si v duši še enkrat tako ojačil srce . . . Z njenim pogledom v duši bi srečno umiral in sklenil! — Oh! prikaži se mi . . . Prikaži se mi — moje duše kraljica! — Samo enemu pogledu v té prodam potlej poslednji tolkot svojega življenja . . . Oh! ko bi še enkrat mogel pogledati v nebo tvojih očij . . . še enkrat povečicati . . . Po tvojem angeljskem glasu milo razvnet — brezi vsakršne bridkosti bi se preselil v večnost! . . . brezi moreče žalosti! . . .“

Čas ga še le zbudi iz dobrodejnega zameknutija. Prazno se obléče, in ko nove rokavice nateza na roci, gospod kapitan srčno in résno stopi v sobo, kapitan — do céla popet — v bojnej obleci z dvema vrstama vojaške odličnosti.

„Kakor je kazno, račite biti pripravljeni . . . dobro . . . tako je prav! Zdaj nikar ne mislite na nič, kar bi vas utegnulo vznemirjati, in meníte, da ste v Marejevej borišnici. — Ne vdarite prvi, temuč sve-

tejša vam naj bode skrb: spoznati sovražnikovo moč; od kraja se le odurélo branite, a ne premaknite se s svojega prostora, potlej še le začnite sekati — krepko, da bode pokalo, kakor bije takrat, kader strela vdarja, sicer pa urno, prodko. Tudi preminjajte udarce, da ne boste zmérom takisto mahali, s tem laže okanite protivnika; napósled zatajite hladnokrvnost, pustite uzdo strasti, pa boste videli, da zmoreva! Našega polka zdravnik, moj najvérnejši prijatelj, ta bode čakal na bastiji, toda nama ga ne bode treba. Nu, zdaj pa meni dajte sabljo, ponese jo strežaj naprej; da bi jo najemšč u dala, to se mi ne zdí vredno. A zdaj — v imeni božjem! — Čakiva še malo časa, da pride odločeni čas.“

Pri „belem konji“ v sobi gospodičine Helene stoje „dame“ pri oknu in dehtivo pogledujo na ulico in na bastijo. Podoba je, da čakajo nekoga! — Gospa kapitanka se skozi duri sosednje sobe pogovarja z njimi.

„Zdaj-le, zdaj-le!“ — vikne ena nazočnih dam, ki tudi skrbno strméla na ulico.

bodo za službe v Mariboru prošnje vložili, ker niso v Celji ni uradne, ni socialne, ne zdravja se tikajoče razmere prijetne. Tisti uradniki pa, ki bodo hoteli v Celji nastavljeni biti, bodo menda gotovo morali svoje prošnje dati tukajšnemu „verfassungsvereinu“ potrditi in priporočati, in vidi se, da bodo le tisti upanje imeli v Celji nastavljeni biti, ktere bodo Celjani spoznali, da se jim sme služba podeliti.

Iz Ljutomera 5. febr. [Izv. dop.] Hočem ne- ktere podobnosti med bivšim in zdajnim bilježnikom Ljutomerškim navesti. — Högelsberger ni v gospoda- renju svojega premoženja napredoval, in to isto nesrečo ima tudi Höchtl. Högelsberger je veliko dedščino. Höchtl pa znamenit iznesek v številni lotiriji dobil. Högelsberger je, eden najodličnijih dopisateljev znanega Ljubljanskega lista, in Höchtl je tudi svoje skušnje čez Idrijo „Tagblatu“ zvesto priobčeval. Högelsberger je narodnjake zaradi vseleja preganjal, in Höchtl ima tudi nad njihovim zatiranjem posebno veselje. Högelsberger, ko je materialno in moralno propal, je zapustil Lju- tomer, in Höchtlu gotovo tudi ne bodo v Ljutomeru ro- žice cvele. — Ali pa bodo Ljutomerski stanovniki — s tem mislim nemškutarje — sirensko petje Höchtlovo tudi tako slepo sledili, ne morem še znati; ali vsa je podoba, ker Ljutomerčani te baže imajo posebno lju- bezen do vrtoglavja (schwindel), rečeglasja (phrasen- geklingel) i. t. d., in malo čutja za bitnost. Oni govo- rijo o freiheitu, staatsgrundgesetzi, da se na kratko izrazim, kakor kuharica de jure.

Kaj pa porečete k' sledečej pripovedi? Pred 1864. letom ni bil sicer Högelsberger župan, ali vendar faktotum v občini; gospodarenje z občinskim premo- ženjem se vendar ni dopadalo in takrat je zdajni župan Steirer, po novi šegi Steyer, svoj glas v občin- skih sejah povzdignil, ter občinskemu odboru zaradi gospodarenja s tožbo pretil. Da sta Högelsberger in St. po tem neprijatelja postala, se razumeva, — ali to neprijateljstvo ni dolgo trpelo, St. se je do županstva popel, in kakor takov tudi ni lahko računov polagal. On je videl, da ni nič boljši kakor Högelsberger in ker sta se še v sovraštvo proti Slovencem slagala, sta se objela, poljubila, za odpuščenje prosila, od veselja jo- kala in prisegla, da bota Slovencem z združenimi močmi na potu stala. Med tem pa se je javno mnenje po trgu razvijalo, da St. tudi ni mož, kateri bi svoji službi kos bil, in da se je tudi on vkljub temu, da je pri vsaki javni priliki refrén imel „le složno moji ljubi tržani“ (Nur Eintracht meine lieben Bürger), bitno razpora vdeleževal. Ljutomer ima veliko premoženje, pa je tudi bogat na nezdravih lužah. Cesta skozi Haž- gavce je slabejša kakor navadna občinska cesta, za polepšanje trga se malo ali celo nič ne stori, za to pa se denar iz posojuje, obresti pa tako nemarno stirja- vajo, da se je bojati znatne zgube.

Pričakujemo, da Hažgavčanci ne bodo dolže tega mirno gledali, ampak se trsili, da se bo tudi na nje blagoslov občinskega premoženja izlil, in da se bo tudi

njihova ulica ali cesta iz predpotopnega stanja v stanje kulture prestavila; ker čas ni več daleč, ob katerem bo nemškutarski zarod (clique) svojo zlonosno gospodstvo izgubil, na njegovo mesto pa bodo Slovenci stopili, kterim Ljutomer tudi sliši. Le imejmo potrpljenje in bodimo stalni, kakor kaže geslo: nulla dies sine linea.

Iz Slovenske Bistrice, 7. febr. [Izv. dop.] Včerašnjo nedeljo smo imeli obletnico naše čitalnice. Beseda je bila sijajna, kakor v velicah čitalnicah nisem bolje in primerneje videl. Bilo je prišlo nad 100 kmečkih slov. posestnikov, ki so zvesto poslušali nav- dušene in izvrstne govore dr. Vošnjaka, dr. Srnce in dr. Zarnika. Izmed slov. inteligencije je bilo razen tukajšnjih prišlo iz Maribora, iz Rač, iz Poljčan, Frav- hajma itd. mnogo gostov. Igra „župan“ predelana za okoliščine je zlasti narodnim možakarjem iz okolice neizmerno dopala. Bila je tudi izvrstno igrana, poseb- no rola Ančike (gospodičina Srnceva iz Slov. Bistrice) in župana. Do ene čez polnoči so bile glavna dvora- na in tri sobe zraven natlačeno polne. Po besedi je bilo petje in po posameznih sobah. Ples. — Cela bese- da je imela v narodnem obziru veljavo in korist. Bila pa je tudi pokaz, kakó bi naj čitalnice, delale, da da bi res narodne čitalnice bile, ne pa samo nemška plesišča. Bila je dokaz, da se da v neugodnih razme- rah mnogo mnogo storiti, ako se — hoče.

Iz Slovenjega Gradca, 5. febr. [Izv. dop.] Eno stópinjo naprej smo vendar enkrat storili tudi mi Slovenci v milinski dolini, ki smo dosedaj zduhnjeni*) bili, kakor da bi nas na svetu ne bilo. Ustanovili smo v Šmartnu pri Slov. gradu katoliško-politiško društvo, čegar pravila so od c. k. namestnije že potrjena. Skle- nili smo osnovalni zbor v nedeljo 13. svečana popoldne ob treh v Vošnerjevi, po domače Petrovi hiši v Šmartnu sklicati, prijazno vabimo vse rodoljube v okolici, naj pristopijo k temu društvu. — Dasi ravno je društvu glavni namen, katoliško-politiške zadeve zastopati, bo vendar tudi imelo obilo upliva na národno omiko ljudstva. In ker je znano, da ljudje za takšna društva tem bolj marajo, ako se z resnobnimi razpravami zdru- žijo za bave in veselice, bomo, kolikor bo moč, večkrat „besede“ napravljali. Kakor je dosedaj bilo slišati, imajo kmetje veliko veselje do omenjenega dru- štva. Končno še pristavim, da se bode zborovanje, če bi vreme 13. preslabo bilo, preložilo na prvo nedeljo potem, t. j. na 20. svečana.

Iz Logatca, 4. febr. [Izv. dop.] Naš župan v Dolenji vasi je bil nekda grajščinski uradnik, on se je celo svoje življenje le z nemščino pečal, tudi v svojem občinskem poslovanju je svoji ljubici zvest ostal; drugi v Cerkovski vasi se je nekoliko v nemških šolah izo- braževal in tudi on se zvesto tega drži, kar si je v mladih letih priljubil. Bil bi on sicer poštena narodna duša, ako bi ga bili učitelji le količkaj v domačem je- ziku vadili, toda tega niso storili in ne more sedaj

*) „Zaduhniti“ rabi tu ljudstvo za nemški „verschollen sein.“ Pis.

v postavnih letih tega nadomestiti, kar so drugi v nje- govih mladih letih zanemarili akoravno on vedno zvesto „Novice“ pregleduje in tudi — se ve da — v nem- škem duhu kakemu županu tudi celo v slovenščini do- piše. Tedaj tudi pri nas nemške šole protijo v občinske pisalnice vpeljati slovenščino in zapirajo pot narodne zavesti in omike do ljudstva. — Čuli smo že posamezne glase, da naj bi se pri prihodnji volitvi občinskega od- bora gledalo na to, da bi se volili možje, kateri bi se za vpeljavo domačega jezikaj potrudili, toda tudi to se neče vresničiti. Že pretečeno poletje je doteklo tretje leto poslovanja občinskih odborov in sploh se je mislilo, da se bodo v pravem času nove volitve vršile; ali zmotili smo se. Od teh volitev še sedaj ni nobe- nega glasu. Deželni zbor kranjski je sklenil postavo, vsled ktere se morajo zediniti vse občine se sosednimi občinami, ako ne štejejo po 3000 občanov, tudi na Du- naji se je ta postava potrdila in nadejali smo se vsled tega, da bo dežela dobila več samostojnosti, nego jo ima dosedaj; okrajno glavarstvo planinsko je tudi v tem smislu ravnalo in je manji občine k zedinjenju nago- varjalo, toda kaj je deželni odbor v tej zadevi storil? Ni nam znano o tej reči družega, nego to, da se pre- teklo leto niso novi občinski odbori voliti. Mogoče da se v tej zadevi ravno tako kakor v zedinjenji Slo- vencev v eno skupno celoto ali z upeljavo slovenščine v urade, kakor še sedaj celo od deželnega odbora na slovenske vloge v nemščini pisani ukazi dohajajo. Zdi je, da so naši stari voditelji le za teorijo; v dejanji pa najdejo sto vzrokov in izgovorov, ker ne umejo časa in prihodnosti naše, niti ne narodne nevarnosti.

Iz Postojne, 3. februarja. [Izv. dop.] Naš slo- venski kmet ima pač prav, ko pravi, da nobenemu ne verjame nič. Že od leta 1848 sem se mu vedno le de- lajo obeti in obljube. Da omenimo le mimogrede dol- gočasnih obravnav v gozdnih zadevah, od kterih ima kmet malo več nego pota, zamudo časa in dnarno po- trato. Povejmo kako se mu spolnujejo obljube zaradi rabe slovenskega jezika pri spisih izgotovljenih po c. k. uradih. Če rečemo, da se nam skoraj vse pisanje v nemščini vročuje, tako s tim ne mislimo razžaliti go- spode, kateri so že leta 1848 slovenščino na svojo za- stavo zapisali, mi le povemo, da se jim je nemščina tako priljubila, da se od nje nikakor ne morejo ločiti, marveč oni mislijo, da je Slovenec nikakor pogrešati ne more; izreči pa moramo nevoljo nad tem, da tudi ljudje, kateri so samostalni in neodvisni in se tudi radi vrle Slovence imenujejo, posebno radi celo s takimi osebami v priljubljeni nemščini občujejo, kateri le s silo kakoršne besedo za silo tolčejo. Tacih rodoljubov po- znamo na Notranjskem mnogo med posestniki, trgovci, duhovščino, učitelji itd. Mi si te ljudi ravno tako mi- slimo, kakor ljubljanske čitalničarje, pri kterih se naj- več nemščine sliši, ali naše deželne in državne poslance, kateri na odru vedno i vedno kličejo, naj se že enkrat slovenščina v urade in v šole vpelje med tem ko se še sedaj celo vsled slovenskih vlog ali obravnav nemški

„Ali jo resnica to?“ — povpraša gospa stotnica. „Tako rés, kakor gotovo živim! — Prav blizu sta užé.“ —

Gospod kapitan in pan Josip sta užé v vhodnici. Ko sta prišla mimo duri četrtega bivališča, ustavi se pan Josip, kajti zdélo se mu je, da je zaslišal njenega krila šum.

„Ali je tû osmo bivališče?“ — povpraša gospod kapitan, odpre duri, ali brž zopet zapre jih.

„Gotovo je to pomota — saj tû so neke ženske; kaj je to? — Osma, ta je prava številka?! — More- biti ste se spregledali, gospod, kaj?“ —

„O ne, — a saj rés — v osmem bivališči!“ — „Če je tedaj res — v osmem bivališči, idiva ti- jakaje.“

Gospod kapitan korači naprej, pan Josip pak se še enkrat ozre na številko 4.

„Leon! — Striček!“ — začuje pan Josip, ki je stopal v sobo. — Leon počiva v naročji gospodu ka- pitanu.

Ko je bilo konec pozdrava, résno povpraša go- spod stotnik:

„Ali tedaj s teboj denes ta gospod pojde na dvoboj?“

„Z menoj, striček!“ — nasmeje se in odgovori Leon. „Striček, le idite v sobano, skozi te-le duri le!“ —

„Gospod kapitan zgane z ramama, sam nij znal, kako in kaj, vendar postopi v salon, a pan Josip za njim.“

Skozi sosednje duri je cela kopa ženske gospóde prikazala se, da pozdravi gospoda kapitana. Za ujim je koračila gospa stotnica z gospodičino Lenico vred, ki je bila za nevésto oblečena: na glavi je imela rož- marinov venček, v nedriji pa néžen šopek.

„Naša prišla Leonova gospodičina bi rada bla- goslov,“ — oglasi se gospa kapitanka — vesela, ker je vse tako dobro skončalo se.

To trenotije se prikaže Leon in oba poklekmeta pred stotnika.

„O! otroka moja! . . . Srečno trenotije! . . .“ Gospod kapitan pobjagosloví oba, objame ju in poljubi. —

„Tebi, angelj moj, tebi zvezda, dolžen sem hvalo

za to srčo! Velemila nenadnost! . . . O, to je go- tovo tvojega prizadetija sad! . . . Čutim v njem tvoje angeljsko srce!“ — srčno stisne svojej soprogi roko in ljubeznjivo ozre se v mlada zaročenca.

„Blagoslavlja naj vaju Bog! . . . Živita srečno in ljubita starega strička!“

Mlada zaročenca navzočnih gostov poprosita, da bi ju pobjagoslovili, in rés so ju vsi. Napósled pride na vrsto Bońča, ki je sama pri oknu. Molče préd-njo poklekne mlada devica in poprosi je blagoslova. Stis- neti si roci; solze se jima vderó po licih. Toliko ču- tija, toliko vnetija je počivalo v njunem molčanju! . . . Kakor svojo hčer, tako je ljubila jo Bońča, zato je tako pobjagoslovila jo, — tudi Bońčino srce je spo- znalo in čutilo, čutljivo ljubezen, ki je Bog matere nadaril z njo!

Pan Josip — kakor kamen, tako je nepremek- ljivo stal pri durih. — Srce mu je bilo nemo — ču- tije mrtvo — ogeuj v prsih mu je vgasnil! . . . Po- slušal je, pa nij slišal — gledal je, a nij videl.

(Dalje prih.)

ukazi od dež. odbora razpošiljajo. Take dogodbe nam kažejo odločno, kateri vzroki so prisilili dra. Zarnika, da je kot deželni poslanec iz narodnega kluba kot možak izstopiti moral. Glejmo da se bo vsaj pri deželnem odboru ljubljanskem po sklepih deželnega zbora ravnalo, ako hočemo, da bo narod do nas imel zaupanje. Slišali smo že v tej zadevi ugovarjati mladega dr., kateri se je izgovarjal, da deželni odbor več del posluje z uradovi, kateri v nemščini poslujejo; mi smo mu odgovorili, da točko znanega §. 19 drugače razumemo, namreč tako, kakor to stori naše spoštovano županstvo, katero kot slovensko županstvo tudi le v slovenščini posluje. Kakor za gotovo slišimo, se to tudi godi v Cirknici in zadnji čas tudi v Planini. Rodoljubi vstopite v našo občinsko pisalnico, preglejte tukaj spise in posnemajte izgled poštenega narodnjaka, kateri na tihem mnogo več za vpeljavo slovenskega jezika v urade stori, kakor taki prvaki, kateri le predloge stavi in stavi, v praksi pa več del nemščino rabi. To se nam dozdeva ravno tako, kakor se je godilo s zedinjenjem Slovenije. Po taborih je vse kričalo: Zedinimo se, dajte nam Slovenijo! itd., ko je bilo pa treba potrkati na prava vrata, takrat pa mu je srce v hlače ušlo. Ni še dosti ne, da se reče: Jaz sem za vpeljavo slovenščine v šolo in urade. Kdor hoče svojo dolžnost dopolniti naj tudi v resnici in v ravnani po svoji moči dela. Le če bomo splošno tako ravnali, smo svoj namen dosegli in naše slovensko ljudstvo bo imelo do nas zaupanje in nam bo hvaležno roko stisnilo.

Iz Gradca 5. febr. [Izv. dop.] Beseda v spomin Vodniku, ki jo je napravila tukajšna „Slovanska beseda“ 3. sv. je bila jako lepa. Veselico je pričel gosp. doktorand Poznik iz Velikovca z govorom, v katerem je posebno poudarjal, kako je bil Vodnik ne samo prvi slovenski pesnik, temveč prvi buditelj slovenskega duha. Po govoru so se pele nekatere slovenske, česke in hrvaško-srbske pesmi. Po petji so se zavrtili plesalci; med drugim se je plesalo tudi „kolo“ in česki ples „beseda“. Kakor je Puntigamska sobana prostorna, je bila gnječa vendar velika, kajti bilo je nad 120 parov plesalcev. Vseh nazočih je bilo nad 600, med njimi sta počastila nas dva hrvaška rodoljuba general Grivičič in obrist Murgič. Proti jutru se je razgrela jugoslovanska kri v splošno veselost. Takó se je zopet enkrat javno pokazalo slovanstvo v Gradcu, ki se čedalje bolj usreduje v „Slovanski besedi“. Zdaj šteje društvo že blizu 200 udov in če pojde tako srečno naprej, utegnemo v enem letu prekositi ljubljansko čitalnico, kjer je baje namestu napredka v vseh ozirih le stagnacija. Med društveniki je največ Slovencev in Čehov, tudi v primeri s številom v Gradcu bivajočih še dosti Hrvatov; le Srbi se nam odtegujejo. Občno mnenje tukajšnih Slovanov je odločno proti slovenskim poslancem, ki ne zapusté državnega zbora.

Iz Prage 5. febr. [Izv. dop.] Naše časopistvo je zopet povzelo boj proti obnovljenemu ministerstvu in piše s tisto reznostjo, katere je v slovenski politiki izvzemši posamezne naskoke vselej pogrešati bilo. „Kjer se težka peta na zatilniku čuti — pravi „Politik“ — kjer gre boj za kožo, ne boji se noben narod z rokavicami, in v časopistvu tacega naroda odmeva tak boj.“ Koliko Čehi zaupajo novemu programu „zmirljivosti“, vidi se iz „Narod. Listov“, ki pravijo: „To je pač res čudno, da baš ti gospodje, ki so v svojem glasovitem memorandu in v nekoliko protokolih ministerskega svetovlastva naravnost vselejše proglašali proti vsaki spravi, zdaj sami hočejo govoriti o pomirjenji. Kolikokrat pak smo jim že rekli in zopet ponavljamo, da pomiriti nas v mejah in na podlogi decembrovce, je za nas ravno toliko, kakor podati se na milost in nemilost. Kaj si Giskra domišlja, da bo zdaj z Banhansom Stremayrom, in Wagnerjev več proti nam opravil, nego je prej? Naša opozicija je podrla prvi program, in bo tudi drugega, navidezne sprave.“ — Tretji list „Pokrok“ prinaša članek, katerega namera je jasna sama po sebi — o židih. Obširno dokazuje kako vladajo židje — ne oni, ki so še stare Mojzesove po talmudu popravljene vere, temuč kako celi svet vladajo, na škodo domačim narodom, oni judje, ki nimajo nobene vere, kakor vero

denar. Borse, trgovinstvo in veliko merodajno časninstvo so si judje znali povsod pridobiti in slabe vlade so jim pomagale povsod. Med Slovenci jih hvala bogu še ni, pač pa so mogočni še na Českem, kjer so velika podpora ustavovernežem.

Iz Litije, 5. febr. [Izv. dop.] Že leta 1864 se je tu govorilo in ugibalo, kako bi se naredila osredina za naš okraj, ki bi ljudi zbujala za narodno reč, t. j. da bi se ustanovila narodna čitalnica. Oglašenihi je bilo tačas že kacic 60 udov. Pa menda ker ni imel kdo reči v roko vzeti, je bilo spet vse potihnilo. Letos se je zopet začelo gibati in glas je bil splošen, da nam je čitalnice treba. Nekoliko poštenih slovenskih domoljubov je prav pridno delati začelo. Snide se 3 febr. okoli 20 mož, ki so pravi naši. Izvolili so začasen odbor, in sicer so izvoljeni ti gospodje: Anton Šega, posestnik in občinski odbornik v Litji; Jožef Jaklič, trgovec in občinski odbornik v Šmartnem; Svoboda, zemljemerec pri železnici; Križaj, knjigovodja ponoviške tovarne. Na te gospode pa imamo zaupanje, da nam bodo kmalu vse oskrbeli, kar je treba, da čitalnico dobomo in imamo. Udov bo dovolj. Da jih bo več, lepo so prošeni vsi iz sosesčine, da nas čvrsto podpirajo, posebno gg. duhovniki in posestniki, katerim je za napredek slovenskega naroda mar. Upanje imamo, da nas bodo podpirali iz Vačja, Kršnic, Zagorja, posebno iz Šmarta; in tudi in Šent Vida nekoliko udov pričakujemo. Saj vemo, da moramo zbrati svoje moči, da kaj dosežemo. — H koncu zahvalo vsem gg. ki so se trudili, da se je sešla prva skupščina, da bodo tudi z naprejem tako marljivo delali v tej reči.

Politični razgled.

Odsek gosposke zbornice dunajske je sprejel vladni predlog postave, po kateri se smejo osebe ženiti, ki niso nobene postavno priznane vere.

Za skupnega finančnega ministra je baje po Beustovem nasvetu namenjen ogerski minister Lonyay.

Zagrebski mestni očetje so poslali Rauchu zaupnico. V zadnjem mestnem zboru ti magjaroni niso vedeli boljšega začeti, in so torej zmerjali edini neodvisni hrvaški časopis „Zatočnik.“

Iz Dalmacije je poklican general Rodič na Dunaj. Najbrž pa bode moral novemu ali ponovljenemu ministerstvu „račun“ podlagati.

Iz Prage je več katoliških vseučiliščih profesorjev poslalo zaupnico dr. Döllingerju.

Poljsko demokratično društvo v Lvovu se je jako odločno izreklo za to, da bi Poljaki izstopili iz državnega zbora in ne več podpirali s svojim sodelovanjem nemškega ministerstva. Eden govornikov je omenjaje spomenice Giskra-Herstove, kjer je Poljakom z Rusijo žuga, rekel: „Kaj pa ko bi mi s hudičem, katerega nam na steno malajo, v zvezo stopili. Če nas konjederec odere, je vse eno, katero ime ima.“ Vi-harni klici pritrjevanja so govorniku odgovarjali.

Tirolski poslanec Greuter je poljskemu „Času“ pisal pismo, v katerem poljskim poslancem očita, da so Tirolce pustili brez podpore.

Iz Tirolskega pišejo celó v ustavoverne časopise, da vlada nima tudi ako deželni zbor razpusti, kar bode storila, nobenega upanja zmagati. Da, najbrž po opozicija še za nekoliko glasov močnejša nego je dozdaj bila.

Magjari so v evropskem svetu veljali kot jako svobodomiseln narod, in morda bi tudi bili, ko bi mogel tlačitelj svobodomiseln biti pa ostati v gospodstvu. Magjarski minister Rajner je ogerskemu zboru predložil načrt postave za združenja in zbiranja. Že prvi paragraf je tak, da vso postavno ovrže, ker pravico daje pa uradnijam privoljuje, da jo po svoje smejo odsekati in jemati.

Romanska skrajna levica v Bukareštu se iz zbornice odteguje. Narodna voditeljja Bratiano in Roseti sta se svojemu poslanstvu odpovedala. Odstopil je tudi minister notranjega Kogojniceano.

Turška je na mejah Črne gore nastavila nič menj nego 42.000 vojakov, kateri tu gotovo ne čakajo brez namena.

V Rimu bajè ni noben tiskar upal si tiskati adrese onih vrlih škofov, ki ne trobijo v jezuitski rog in so proti dogmatiziranju papeževe nezmotljivosti.

Iz Rima se telegrafira, da prinaša časopis jezuitov „Civiltà cattolica“ članek, v katerem pravi: „Ako bodo vlade postave dajale, ki so protivne sklepom koncila, so te postave neveljavne in ne bodo vezale vestí podložnikov. Ako vlade cerkev od države ločijo, bodo strašne revolucije naredile, katere jih bodo podrle.“ Čas verskih revolucij in vojsk je pa menda že vendar za nami.

Iz Španije se je poročalo, da general Prim zato ponuja neprejemljive kralje, da bi naposled sam zasel prazni stol. Novejše poročila pa trdè da ravno on nima nič upanja in zaupanja pri ljudstvu.

Razpor med kraljem in večino zbornice na Bavarskem traja še. Knjaz Hohenlohe se je v zbornici branil proti napadom večine in dejal, da je boj v Bavarskem samo en del splošne svetovne boja, v katerem se nasprotniki prestrojenja države opirajo na absolutizem cerkve. Da se vresniči (nemška) narodna zveza, treba je (s Prusijo) skupnega obravnavanja nekterih državopravnosti. Bavarska ima — pravi Hohenlohe — višjo nalogo, nego biti Avstriji prazen prostor (glasija) okoli trdnjave, Bavarska more železi, da spravi Prusija z Avstrijo; ta sprava bi porok bila za mir. — Tej izjavi bavarskega ministra na strani je zaznamovati izrek vladnega pruskega lista „Kreuzzeitung“, ki odločno odbija tirjatev bavarskih „patrijotov“ pregledavati zvezne pogodbe med Prusijo in Bavarsko. Poslednja bo sama sebi škodila, ako te pogodbe raztrga. Zunaj Nemčije ni prostora za obstanek Bavarske. — Kakor že iz tega spregledno, je razpor med strankama na Bavarskem za vse nemško vprašanje, torej za Evropo važen. Torej je naravno, da imáti Avstrija in Prusija pozorne oči v Monakovo obrnène.

Načelo federalizma zmaga tudi v danski državi. Prebivalci otoka Island in njih zastopništvo so za to, da je Islandsko popolnoma samostojna država, ki je z Dansko le v razmeri osebne unije. Vlada je bila islandski zastop razpustila, ali Islandci so zopet v federalističnem smislu volili. V danskem deželnem zboru je torej poslanec Lehman nasvet postave oglašil, ki bode razmero dokončno rešil. Danska vlada pa je od družih vlad različna v tem, da hoče Islandcem — pravična biti. —

Iz severne Amerike se poroča, da zedinjene države napredujejo v pridobitvi dežel. V San Domingo so se že precej ustanovili po mirnem poti. V Meksiki divjá vojska med domačini, na Haiti je cesar ubit. Vse znamenja, da je čas blizu, ko bodo Meksiko, Haiti in najbrž tudi Kuba, kjer Španjci upornikov ne morejo ukrotiti, v oblast severnih držav prišle, kar bi tem deželam le na srečo bilo.

Razne stvari.

* (Ljubljansko - trbiško železnico) dela 5253 delavcev na dan tudi zdaj v snegu.

* (Novi minister kmetijstva) gospod Banhans, ki je bil prej oskrbnik pri grofu Waldstein-u, je v kmetijskih rečeh baje tako izurjen in učen, da še detelje ne pozná. — Tako vsaj vedó česki listi povedati, mi ga ne poznamo.

* (Z Dunaja) se 27. jan. „Danici“ piše (iz poslanskih krogov, mislimo) „Tirolci zapustijo denes zbor, le dva na levici še ostaneta. Tinti je včeraj po Jägerju, Greuterju in Giovanelliju tako udrihal zavoljo vere, deržanja z Rimom in zvestobe do cesarja, da se zdi Tirolcem, da je zdaj za nje naj bolj pripravi čas, da gredó. Ostala nepoljska opozicija, koja se je klubu Tirolcev in Slovencev pridružila, stori zdaj poljski resoluciji podoben predlog, in bo čakala izida; ako se bo Poljakom kaj posebnega dalo, pojde tudi vsa ta opozicija. Pristopili so k nam v klub večidel Bukovincev, Teržacana in nekaj drugih. Po takem se prerokovanje ministerske manjšine že spolnuje.

* („Žižka“) se zove nov česki časopis, ki bode nalogo imel česki narod v vojni umetnosti podučavati. Namenjen je posebno sokolskim društvom.

Tiskar Eduard Jantle